



Cas obert

El jutge de Ciutadella ha ordenat reobrir les diligències en el cas del periodista francès Xavier Gautier. Malgrat que la investigació policíaca i judicial dictaminà 'suïcidi', aquesta presenta un seguit de deficiències que han provocat la denúncia de la família Gautier.

La història del periodista francès Xavier-Bernard Gautier, que va ser trobat penjat el propassat dia 19 de maig a la seva residència menorquina de Ciutadella, té tota la traça d'un bon *thriller*. Gautier tenia les mans lligades per davant, a la seva butxaca es trobava el rebut de la compra de la corda en un supermercat, no hi havia senyals de violència, ni carta d'acomiadament. Portava pintada una creu blava a la samarreta. Als seus peus, es va trobar un quadre romput amb l'escut bosnià de les flors de lis.

A la paret de l'habitació on es va descobrir el seu cadàver algú havia escrit en italià les paraules "Traïdor Diable Roig", sobrenom que correspon al mercenari Roberto delle Fave, que havia estat el seu principal informant durant algun temps sobre la màfia de Bòsnia.

Delle Fave havia posat el francès darrere la pista d'una suposada organització de traficants d'òrgans que pagava mercenaris perquè fessin de mort bosnians que eren transportats després a llocs on els extirpaven els òrgans destinats a transplantaments. Va ser Xavier Gautier un màrtir de la seva professió? La pregunta encara és viva. El periodista francès havia cobert durant cinc anys la guerra dels Balcans com a enviat especial del diari francès *Le Figaro*. Sabia perfectament el que era passejar-se per l'infern. Moltes persones que tenien relació amb ell van explicar que després d'haver viscut intensament el drama del conflicte bèl·lic a l'antiga Iugoslàvia estava preocupat i absorbt per aquest tema. No debades, la casa de Gautier a Ciutadella estava decorada amb

fotografies de guerra, de soldats, plànols de Bòsnia, dibuixos, dos cascos, un d'ells blau, record del periodista d'una crònica de l'alçament entre dos focs a la unitat espanyola de Mostar.

Per alguns, el punt i final de la vida de Xavier Gautier va ser la caiguda en el buit per esgotament d'un home cansat de contar, de reveure, una i altra vegada, una guerra corrosiva, absurda, el mateix terrible drama de desesperança eterna. I, en certa manera, tot això no deixa de ser cert. Gau-

indicat que "ell mai no va donar detalls sobre qui el perseguia ni per què l'havien amenaçat".

La presència aviciada de la mort. Al pas pel domicili del carrer del Seminari, número 30, situat en ple centre històric de Ciutadella, es pot notar encara la presència pastosa, aviciada, de la mort, que s'escampa com un xiulet tènue per tota l'estança. La mort de Xavier Gautier continua essent motiu de comentaris entre els habitants de la tranquil·la vila menorquina sis mesos després de la troballa del seu cos a l'immoble de Ciutadella propietat de la duquesa d'Almenara Alta, domicili del periodista durant les seves estades a l'illa. L'opinió està dividida, però no són pocs, al carrer, els partidaris de la hipòtesi de l'assassinat. Gautier investigava els negocis d'armes internacionals, les ajudes humanitàries que havien estat destinades a altres finalitats i el comerç d'òrgans per a transplantaments. És clar que el mòbil existeix.

La teoria de l'assassinat va créixer amb força després que Karl Wendl, el periodista austríac que havia conegut Gautier a la Guerra del Golf i que havia recorregut amb ell Bòsnia treballant, va publicar al setmanari vienès *News* un article aclarint que la pintada apareguda a la casa de Ciutadella porta el nom i el cognom del mercenari italià Roberto delle Fave, l'informador del periodista francès sobre el genocidi amb òrgans humans. El criminal d'extrema dreta, el nazi que Gautier va descriure com "l'home amb cara de pallaso trist i cap d'estopa", havia assegurat "haver matat més de 400 persones a Bòsnia per extreure'ls els

Jean-Gérard Gautier: "Existia una organització que en menys de sis hores portava els òrgans des dels camps a una clínica de Trieste."

tier era un ostatge de la guerra, un espectador privilegiat de l'accident de l'horror. Va cansar-se de lluitar?

Després de l'autòpsia i de les primeres investigacions, la policia es va mostrar rotunda: suïcidi. No obstant això, ni els seus pares, ni els seus amics, accepten l'explicació oficial. El seu pare, Jean-Gérard Gautier, assegura que Xavier va ser assassinat perquè sabia massa coses sobre la màfia de Bòsnia. Jean-Gérard ha manifestat que el seu fill "se sentia amenaçat, perseguit i vigilat", però també ha



òrgans i comerciar-hi". El Diavolo Rosso volia sortir del cercle mafiós i va contar tots els detalls que sabia al periodista francès (vegeu EL TEMPS, núm. 626).

Trucades mai no comprovades.

La teoria de l'assassinat no ha estat mai compartida, però, pel jutge de Ciutadella, José María Escribano, que ha tingut sempre la sensació d'estar davant un cas resolt. El proppassat dia 17 de setembre el magistrat va dictar el sobreseïment lliure de les diligències prèvies, amb la qual cosa el cas quedava pràcticament tancat. Escribano assegurava que després de realitzar la investigació no es desprenien indicis racionals que s'haguessin comès un fet delictiu. Ni les proves grafològiques, ni la inspecció ocular, ni les altres actuacions practicades, tant l'autòpsia, com el posterior informe toxicològic, fan pensar, segons el jutge, que hagi tingut lloc una acció criminal. Tot i així, fa només uns dies, Escribano tornava a decretar l'obertura de les diligències. El titular del jutjat d'instrucció de Ciutadella estimava el recurs de reposició presentat per l'advocat de la família, Carlos Dubón, el passat 28 de setembre, i ordenava la pràctica de dues de les tres diligències sol·licitades. Escribano ha acceptat que s'investigui si l'ordinador portàtil IBM Thiowk Pand 340, juntament amb els telèfons mòbils 07-158476 i 845193, dels quals era titular el periodista, han estat trobats per la policia. Aquests objectes van ser furtats al periodista en el port de Barcelona el dia 16 de maig, el mateix dia que va agafar el vaixell que el portaria a Menorca. També ha fet cas a la petició de Dubón de demanar a la Companyia Telefònica que certifiqui si a partir de les 22 hores (hora de la mort del periodista, segons l'autòpsia) del dia 18 de maig els esmentats telèfons mòbils van estar en funcionament en algun moment i, si va ser així, amb quins números van connectar. Si la investigació d'aquests fets és, sens dubte, important per al futur del cas, resulta incomprensible que Escribano no hagi atès la primera petició de Dubón que, en el

recurs de reforma es limita a reiterar la sol·licitud que ja va fer el passat dia 12 de juny, demanant que s'enviés un oficial a la Companyia Telefònica perquè comprovés si entre els dies 17 i 18 de maig Gautier va parlar des d'una cabina pública de Ciutadella en conferència amb Croàcia. Com tampoc queda massa clar, des d'un punt de vista jurídic, la seva decisió de dictar el sobreseïment lliure de les diligències si considerem que podria haver-se demanat el sobreseïment provisional.

Amb la seva decisió, el jutge de Ciutadella deixa de banda la possibilitat de comprovar si la informació que va donar Roberto delle Fave a Karl Wendl sobre una trucada "molt dramàtica" de Gautier a Croàcia –en la qual el francès hauria avisat el seu informador que el volien matar– és creïble o és tracta només d'una invenció del Diavolo Rosso. Cal recordar que en l'entrevista que Wendl va fer a Delle Fave per al setmanari austríac *News*, el criminal d'extrema dreta va contar que el dia 18 de maig va rebre una trucada del periodista francès, que semblava estar veritablement espantat i que li va dir: "Ajuda'm si pots, ara em mataran". Roberto va dir a Wendl que estava convençut que Xavier Gautier va ser assassinat poc temps després d'aquesta trucada. Un dia abans, però, el periodista havia parlat per telèfon amb Delle Fave per primera vegada des de l'últim cop que es van veure, el 8 o 9 de febrer d'aquest any, a Niça, en un bar del centre comercial. En aquesta conversa telefònica, el periodista francès li contà, alarmat, que li havien robat el seu ordinador, els seus disquets i el seu telèfon mòbil. Sembla clar que si acceptem la hipòtesi d'un assassinat, aquest s'hauria d'haver produït el dia 18. No podem oblidar que, segons els resultats de la necròpsia, els fets no van poder ocórrer el mateix dia en què va ser trobat mort el periodista, el dia 19, ja que el cadàver mantenia una rigidesa màxima i els símptomes típics dels cossos que han passat 24 hores morts. La pregunta, ara, és si es pot donar crèdit al testimoni d'un



home com Roberto delle Fave.

Nascut al sud d'Itàlia, Roberto va treballar per a les forces especials croates durant el conflicte contra el serbis, i, un cop acabada la guerra, es va vendre a la "màfia de Zagreb". El Diavolo Rosso és un mercenari conegut de la premsa italiana per les narracions de les matances en què va intervenir en la guerra de Bòsnia. Alguns periodistes del país transalpi, com Loredana Demer, han subratllat que Delle Fave no és un home "diabòlic" i que podria ser tan sols un pobre diable en cerca de protagonisme, una víctima de la marginació per algun defecte físic que només demana una mica de comprensió. Sigui qui sigui el Diavolo Rosso, el mercenari està convençut que els veritables instigadors de l'assassinat de Xavier Gautier queden ocults. Delle Fave va explicar a Wendl que ell no era l'únic informador del francès i que hi havia una altra persona que pot resultar

Xavier Gautier. Son pare, Jean-Gérard, va comparèixer el passat 30 de setembre davant la policia judicial de la Guàrdia Civil de Barcelona i va aportar com a prova vuit pàgines que Xavier tenia a París amb noms i direccions de persones i empreses vinculades amb el tràfic d'òrgans i armes a Bòsnia.

Corrupció als cascos blaus de l'ONU?

Convençut que la mort del seu fill té relació amb els "assumptes extremadament perillosos" que investigava, Jean-Gérard, pare del periodista mort a Menorca, no descansa en la seva obstinació. El passat dia 30 de setembre Jean-Gérard va comparèixer davant la Policia Judicial de la Guàrdia Civil de Barcelona per posar en coneixement de les autoritats espanyoles les circumstàncies prèvies i concurrents amb la mort per presumpte suïcidi del seu fill que, en la seva opinió, no han estat contemplades en la forma deguda en el procediment judicial seguit en el jutjat de Ciutadella. En aquesta declaració, a què ha tingut accés EL TEMPS, el cap de la família Gautier assegura que Roberto delle Fave va enviar a Xavier una carta, de 12 de març de 1995, en la qual li oferia informació sobre la "corrupció" dels cascos blaus francesos de l'ONU a Bòsnia, tràfic d'urani, d'armes, d'òrgans humans, l'assassinat d'un observador de la Unió Europea i el suport de la màfia a l'estat croat. Cal recordar que Delle Fave va declarar públicament haver comès prop de 400 assassinats de presoners bosnians per a extreure'ls els òrgans destinats a trasplantaments. Referint-se precisament, a la xarxa de tràfic d'òrgans que investigava Xavier, Jean-Gérard denuncia que "metges suïssos emparats sota una organització humanitària s'encarregaven de les mostres de sang i de les extraccions d'òrgans". El mateix Roberto havia escortat combois d'aquest gènere, com va reconèixer a una emissora de Barcelona. El pare del periodista francès continua la seva declaració. "Les anàlisis de sang i mèdiques dels presoners bosnians eren subministrades a metges italians i possiblement espanyols. Existia una organització perfectament coordina-

da que en menys de sis hores podia traslladar els òrgans des del camp de concentració a una clínica privada a Trieste (Itàlia). Els ingressos obtinguts d'aquesta forma servien per comprar armament" El pare del finat va aportar com a prova a la Guàrdia Civil vuit pàgines que Xavier tenia damunt la seva taula d'ordinador a la seva casa de París i que contenien

sent identificables els aliments que acabava d'ingerir. Jean-Gérard assegura en la seva declaració que "és incomprendible l'existència de diferents cordes rompudes penjant del sostre com si es tractés de diferents penjaments fallits i que el cos es trobés en la seva primera fase de digestió".

El cap de la família Gautier al·lega que només va existir una única autòpsia del cadàver i justificada perquè no es podia reduir la temperatura de la cambra frigorífica, quan mesos després no va haver-hi cap problema en una altra mort, segons va manifestar al mateix Jean-Gérard la delegada consular de França a Menorca, Monique Larrazet.

Finalment, el familiar del cronista de guerra francès relata a la policia judicial l'accident que va patir Xavier a la Jonquera, quan va ser atropellat per un misteriós Mercedes Benz ale-

many que immediatament va iniciar la fugida. El reporter va ser traslladat a l'hospital de la localitat catalana, per la qual cosa cal suposar que l'hospital hauria d'haver informat de l'accident al jutjat de guàrdia corresponent.

Un altre punt mai no aclarit d'aquesta història fa referència a la reunió celebrada a Niça el mes de febrer d'enguany entre Xavier Gautier i Roberto delle Fave. El motiu d'aquesta reunió era oferir a Xavier informació sobre el tràfic d'òrgans a pacients de l'Europa occidental. El metge que havia d'assistir-hi no va poder fer-ho, ja que va ser atropellat a França i va morir. Pel que sembla, fou atropellat per un vehicle alemany que després va fugir.

La investigació presenta molts punts foscos. Per increïble que sembli, durant els diferents escorcolls oculars que s'han fet a la residència menorquina del periodista no s'ha realitzat cap tipus d'inventari. C. M.



ARXIU / MAGDA AMORÓS-DIARI DE MENORCA

Jean-Gérard Gautier (al centre). L'acompanyen la vice-cònsul de França a Menorca, Monique Larrazet, i un amic de la família.

noms i direccions de persones i empreses vinculades amb aquest assumpte, juntament amb un esborrany realitzat per ell mateix.

Jean-Gérard intenta esclarir a la seva declaració alguns punts que han quedat poc clars a la investigació. Per exemple: en cas d'existir un primer intent de suïcidi que va deixar una marca en el coll de Xavier, el periodista hauria d'haver quedat en estat semiinconscient i caigut al terra. Si pensam que Gautier tenia les mans lligades, hauria d'haver-se produït una contusió que no queda reflectida en l'informe del metge forense.

El pare del periodista de *Le Figaro* indica, tanmateix, que no s'ha investigat la hipòtesi d'un possible enverinament previ mitjançant tòxics que deixin rastres com el que es va trobar a l'estómac (cafeïna), tenint en compte que el cadàver es trobava en la primera fase de la digestió, es-

decisiva per esclarir el cas. Es referia al ciutadà eslovè Nicolas Aleksander Oman, un enigmàtic personatge que està implicat en la macroinvestigació sobre el tràfic internacional d'armes i la xarxa d'emblanquiment de diners anomenada 'Cheque to cheque' i que, segons les seves declaracions, sembla que va ser objecte d'una persistent recerca per part de Xavier Gautier en els últims mesos. Pel que sembla, Gautier va recórrer durant uns dies les seves propietats en companyia de l'escriptor francès Gerard de Villiers. Com ja va informar EL TEMPS (vegeu núm. 629) els magistrats de Torre Annunziata (Itàlia) han emès una ordre de crida i cerca internacional dirigida a Oman, acusat d'associació per a delinquir, i de tràfic d'armes i de material bèl·lic. No obstant això, llevat de les declaracions del Diable Roig, la realitat és que, de moment, no existeixen proves que demostrin la relació d'Oman amb la mort de Xavier Gautier.

Arribar fins al final. El cas és obert, però és ple de punts negres. Un d'ells es refereix al robatori de l'ordinador portàtil, amb tota la memòria i les dades dels seus llibres i investigacions, mentre parlava, en un bar del port de Barcelona, amb una parella d'editors alemanys. Gautier sempre portava l'ordinador dins una motxilla. Abans de marxar cap a l'illa, el periodista havia col·locat la motxilla amb l'ordi-

nador dins una bossa de viatge. Tanmateix, G. A., el company de pis del francès al barri gòtic barceloní, assegura que després del robatori la motxilla es trobà a Barcelona i la bossa de viatge, a Menorca. Aquest fet, juntament amb un estrany accident que va patir a la Jonquera a primers de gener –Gautier va ser atropellat per un cotxe alemany que després va fugir– prefiguren l'epíleg de la destrucció –i del crim–. Després del viatge amb vaixell de Barcelona a Maó, Xavier va mantenir una conversa amb la seva ex-dona, Christine, amb qui va trencar la relació fa dos anys. Va ser la darrera persona que va parlar amb ell. "Podria posar-me a plorar i potser he de pagar per alguna cosa", li va dir. Hi havia alguna cosa en l'interior de l'ordinador que només podia silenciar-se amb la mort?

En l'entrevista que Karl Wendl va fer a Roberto delle Fave per a *News*, el Diable Roig va contar que havia donat a Gautier una informació explosiva. Abans que marxés, la darrera vegada que es van trobar, a Niça, el mercenari va advertir-lo: "Vigila, amb aquest material t'he posat la mort a l'abast de la mà".

L'advocat de la família de Xavier Gautier, Carlos Dubón, insisteix a dir que abans de rebutjar definitivament la hipòtesi de l'assassinat s'ha de descartar primer que el penjament hagi estat induït o que s'hagi produït un enverinament previ mitjançant alguna substància



ARXIU / MAGDA AMORÓS-DIARI DE MENORCA

que no deixi rastres a l'estómac.

Jean-Gérard, el pare del periodista de *Le Figaro*, està disposat a arribar fins al final. Igual que la seva família, està convençut que Xavier Gautier va ser assassinat "perquè investigava coses molt perilloses".

En el primer escorcoll de la casa, el dia 22 de maig, la policia va trobar antidepressius i algunes ampolles de begudes alcohòliques buides. Per alguns dels seus coneguts, el periodista francès havia perdut la partida contra els seus dimonis interiors. Molts altres no han deixat de pensar que algú va executar la seva condemna de mort mentre ell brodava la seva mortalla interminable. És una pregunta de moment sense resposta, però que tenim l'obligació de continuar fent-nos.

Número 30 del carrer del Seminari, al centre històric de Ciutadella. Mai no s'ha realitzat cap tipus d'inventari de la residència menorquina de Xavier Gautier, on va ser trobat penjat el passat 19 de maig.

Carles Marquès

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

(L'entendem i
l'atenem)

FONS
SOCIAL
EUROPEU

Servei Català de Col·locació

Si necessita cobrir un lloc de treball a la seva empresa
té a la seva disposició els telèfons 902 22 11 11 i 902 22 10 44 (*)

(*) L'àmbit d'actuació del SCC legalment és cenneix a Catalunya